

Моја Галерија

УМЕТНИЧКИ ВРЕМЕТЛОВ

Личности и догађаји на уметничким делима Галерије Матице српске

Ново до
Модерно
21. Век
Старо доба
Средње доба

Драга децо! Добро дошли у Галерију Матице српске, ризницу лепих и вредних уметничких дела. Овде се чувају и излажу слике, цртежи, графике и скулптуре. У њима можете уживати: у нашој сталној поставци, на изложбама и у креативним радионицама за децу. Погледајте како изгледа наша зграда и ко све у њој ради!

Ја сам кустос! Чувам и проучавам уметничка дела! Објашњавам деци и одраслима у чему је вредност уметничких дела из наше ризнице!

Депо за уметничка дела

Ја сам конзерватор и рестауратор! Пазим да се уметничка дела што боље сачувају, али и лечим и поправљам оштећена дела! Могу да им вратим стари сјај!

Конзерваторски атеље

Ја сам музејски чувар! Чувам Галерију и уметничка дела у њој. Пазим да их неко не украде.

Стална поставка 20. века

Стална поставка 19. века

Дечја соба

Ја сам продавац улазница и сувенира! Свакоме ко дође у Галерију пожелим добродошлицу. Код мене можеш купити карту али и сувенир као успомену на своју посету!

Музејска продавница

Стална поставка 18. века

Ја сам управница! Бринем о свему и моја одговорност је велика. Уз помоћ својих колега, трудим се да Галерија Матице српске буде што бољи музеј.

Свечани салон

У Галерији се налазе многа уметничка дела на којима су представљене важне личности и догађаји који су обележили историју.
Захваљујући тим делима данас откривамо чудесне приче из прошлих времена.

Кренимо у авантуру кроз векове и упознајмо се с херојима и хероинама наше прошлости.
Видећемо које их лепе особине красе и шта све можемо од њих научити!

Матица
свезналица

Кустос

Паметнице

Пре него што кренемо на ово велико уметничко путовање, треба да знамо како се рачуна време!

Период од **100 година** зове се **ВЕК**,

а **неколико векова** чине **ДОБА**.

Постоји **праисторијско**, **старо**, **средње**, **ново** и **модерно** доба.

Да ли си знао/знала да сада живимо у 21. веку!

Старо доба

Средње доба

Вијеки вјекова
значи заувек!

Век је кад мама каже дијету добра за „вијеки вјекова“.

Значи време прошло.

Нацртај себе и свој
пртљаг који носиш на
путовање кроз време!

Ново доба

Модерно доба

21.
ВЕК

Век је када људи јако сшаре.

Наша прва станица је давна прошлост... време када је живео један грчки војник по имену Димитрије.

Према хришћанској легенди, Димитрије је чинио добра дела и зато постао светитељ. Једном приликом је спасао људе Солуна и спречио једног цара да освоји њихов град!

За Солуњане сам био прави јунак па ме и дан-данас славе као свог заштитника!

Али какав бих ја јунак био без свог ватреног коња!

Ова слика је насликана на дрвету и приказује једног светитеља. Таква врста слике зове се **икона**.

Христофор Жефаровић
Свети Димитрије, око 1740.

Јунак је неко храбар, па кад пушћујеш издржиш муку.

То је кад си јунак да сјаваш.

Јунак је онај ко се у животу у различитим ситуацијама понео храбро штитећи слабије, бранећи правду и добро.

Видак (5 година)
као Свети Георгије у борби са аждајом

„Бој не бије свијетло оружје,
већ бој бије срце у јунака.”

Да ли знаш шта значе ови стихови
владике Петра II Петровића Његоша?

Сигурно си и ти некад био јунак. Нацртај своје јуначко дело!

Нашом временском машином стигли смо у средње доба када је живео Растко Немањић, син српског владара Стефана Немање.

Здраво! Моје име је Растко, али кад сам се замонашио добио сам име Сава. Путовао сам по свету и преносио људима знање, доброту и веру.

Зато данас све школе славе Светог Саву као школску славу.

Династија Немањић је дуго владала српском државом. Зато наставимо наше путовање кроз прошлост и на следећој станици откријмо још једног важног представника ове породице!

Павле Симић, *Свети Сава са децом*, 1858.

Племенишост је кад се осећаш лепо и нешто ти живи у празним плућима.

Племенит је онај ко воли да чини добро другима не зато што ће добити похвалу, већ зато што га усређује када су људи око њега срећни.

На овом раду Симона је приказала портрет Светог Саве и најважније догађаје из његовог живота: како се замонашио, градио манастире и помагао људима.

Заиграј са својим другарима из вртића или школе игру „Тајни пријатељ“. Папириће на којима су исписана имена сваког учесника ставите у шешир и измешајте. Потом извуците по један папирић са именом другара/другарице и тако постаните његов/њен „тајни пријатељ“. Ником немојте открити чије име сте извукли. У наредних неколико дана, добро осмислите како на тајновит и занимљив начин да урадите нешто племенито за другара/другарицу чије сте име извукли. Циљ игре је да свако открије ко је његов „тајни пријатељ“. Ова игра траје неколико дана.

Симона (6 година), *Свети Сава*

Каква велика свечаност! На овом платну је сликар оживео прошлост српског народа за време владавине цара Душана из династије Немањића.

Ово је најлепши дан у мом животу. Поносан сам јер сам установио први српски законик и одлучио да носи моје име – Душанов законик! Поред мене су моји најмилији, моја жена царица Јелена и мој син принц Урош!

Паја Јовановић
Проглашење Душановог
законика, око 1920.

Да не би свако могао да ради шта хоће и да би међу људима владао ред, цар Душан је решио да напише први закон у српској држави.

Поносан сам кад завршим вршић и кренем у школу.

Кад ти мама куји нешто, а ти си поносан.

Поносан је онај коме је драго што је нешто добро урадио или му се десило нешто лепо. Можемо бити поносни и на неког другог када нешто добро уради.

Када смо због нечега поносни, често правимо свечаност како бисмо то прославили, као што је цар Душан урадио када је прогласио свој законик.

На овом месту можеш залепити фотографију неког свечаног догађаја или прославе из свог породичног албума.

Еди (7 година)
Драган је ухватио највећу рибу и поносно је вози у аутомобилу.

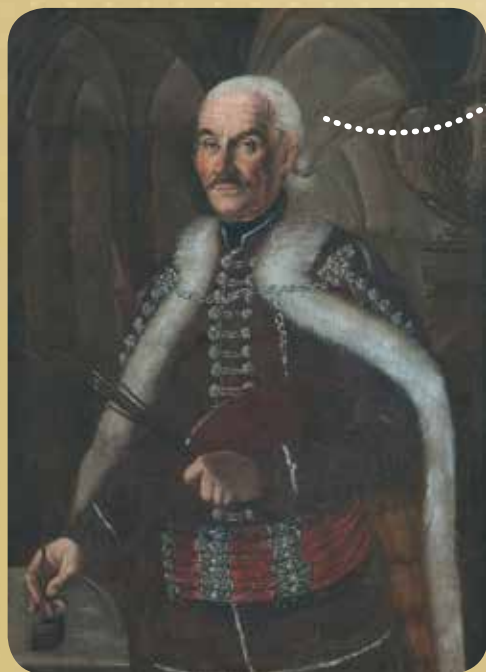

Слави се кад неко ђуни шестѝ година заѝио иѝио је онда он славѝ. ■ Свечаностѝ је кад сија јако сунце.

Прелетели смо чак 400 година и ушли у ново доба како бисмо се упознали с једним сликарем. Поред светитеља и владара и уметници су били важне личности у прошлости! Добро погледај слику. Шта нам говори да је Стефан Тенецки био сликар?

Ја сам Стефан Тенецки. Волим да посматрам свет око себе, маштам и замишљам, а онда линијом и бојом преносим своје идеје на платно и папир! Једног дана синула ми је идеја да насликам самог себе!

Да би постао сликар, мораш да савладаш вештине сликарског заната и да вредно радиш и вежбаш.

Када уметник слика неку особу то је **портрет**, а када наслика самог себе, то се зове

А _____ П _____.

Стефан Тенецки, *Аушторшреш*, око 1770.

Таленат је када је неко добар у нечему, као на пример моја васишачица има таленат да буде васишачица.

Талентован или надарен је онај ко уме и воли да нешто нарочито добро направи, наслика, одсвира, израчуна, напише, осмисли...

Ако смо за нешто талентовани, добро је да будемо вредни и да негујемо свој таленат како би он био још већи.

Шта би ти волео/волела да будеш кад порастеш?

Сликар Јова (6 година)
са сликарском капом и
пелерином пред штафелајем

Дар је када имаш љубав у срцу и када си љубазан према свима.

Кад порастем бићу ВЕЛИК.

Од сада ћемо мало успорити наше путовање!
Стигли смо у ново доба!
Овај седи господин са слике зове се Сава Текелија.
Био је племић и веома образован човек.
Такође, био је и председник Матице српске,
друштва које је неговало српску културу и уметност.

Када сам био мали гледао сам сликара Стефана
Тенецког, кога сте и ви упознали, како осликава
цркву у мом родном месту. То ми је улило љубав
према сликарству и уметности. Одлучио сам да
поклоним своје породичне слике Матици српској!

Захваљујући Сави Текелији
основана је данашња
Галерија Матице српске!

Мор Тан, Сава Текелија, 1861.

Доброчинитељ је онај ко нешто што има жели да поклони или да подели с неким ко нема.

*Када би мени дали кишобран,
ја га не бих поштрошио сам.
Пола месеца ја бих дао неком
ко је добар а случајно сам.*

Брана Црнчевић

Присети се неког доброг дела које си урадио/урадила за маму, тату, бату или секу. Покушај овде да га представиш!

Доброчинство је добар дан и да се јавиш неком.

Сигурно сте некад видели овог чику с брковима.
Хајде да откријемо зашто нам је он важан...

Петар Аничич, Вук Стефановић Караџић, 1897.

Здраво другари, моје име је
Вук Стефановић Караџић.
Ја путујем по земљи и записујем
народне приче и песме пошто
људи из прошлости не знају да
читају и пишу. Решио сам да
им помогнем и да свакоме ко
жели да научи да чита и пише
то олакшам. Азбука коју
данас учите у школи моје је
велико дело!

Гледајући Вуков портрет, сазнај
који је *савети* дао људима да би
лакше научили да читају и пишу!

Као што примећујеш ова слика је другачија од претходних. Она је
урађена у техници **графики**. Настала је тако што је слика урезана
у дрво, камен или бакарну плочу, затим премазана бојом и отиснута
на папир као печат!

Жељу за знањем има онај ко увек воли да сазнаје нешто ново и да учи нове ствари. Најбољи савезници оних који имају велику жељу за знањем су слова и књиге.

Осим у вртићу и школи пуно тога можеш да научиш у музеју. Ево како је мала Теодора описала шта је видела и научила о Галерији Матице српске:

Напиши - нацртај своје име!

Свидела ми се она соба где смо видели колибе и кућице и још смо видели собу где је био Свети Сава, Свети Димитрије и Игњатије и још Свети Ђорђе.

Погледај како сам ја написала и украсила своје име. Покушај и ти!

*Матица
Савезница*

У новом добу има пуно тога да се види и чује,
зато ћемо се овде задржати још неко време!
Погледај овај портрет и запази како су се некада
облачиле и китиле жене у Србији.

Ја сам Катарина Ивановић и прва
сам се међу својим пријатељицама
одважила да постанем сликарка!
Није било лако школовати се на
академији за уметнике јер су
жене у моје време углавном биле
домаћице. Ипак ми се упорност
исплатила... испунила сам свој сан!

Катарина Ивановић
Анка Тојаловић рођ. Ненадовић, 1837.

Упоран је онај ко не одустаје од онога што жели чак и када му изгледа да је то јако тешко остварити.

Често одустајемо од свог циља зато што смо се уморили или уплашили да га никад нећемо остварити. Али треба бити упоран баш онда када нам је најтеже.

Иако још увек мала, Наталија (6 година) је захваљујући упорности нацртала своје уметничко дело – портрет брата, сестре и себе.

Шта си ти постигао/постигла својом упорношћу?

Упорност је кад нешто покушаваш и ако ти не иде, не одустајеш.

Кад неко нешто ради а умори се.

Уметник је насликао Софију Дунђерски с њеним коњем пред трку. Погледај Софијино посебно одело за јахање.

Ово је мој љубимац Ризи Бизи. Када сам почела да учим јахање, често сам се плашила, али данас Ризи Бизи и ја заједничким снагама и храброшћу побеђујемо на свим коњским тркама.

У Софијино време жене су носиле само сукње и хаљине. Ипак, она је била храбра и решила да понекад обуче панталоне.

Паја Јовановић, Софија Дунђерски, око 1930.

Храбросћ је кад одеш код зубара и само кажеш А, и ништа више.

Храбросћ је ловац у чизмама и вук у шеширу. ■ Храбри су медведи што спавају у шуми.

Храбар је онај ко успе да победи свој страх. И највећи јунаци се нечега плаше али за њих кажемо да су храбри баш зато што су били јачи од свог страха.

Тодор (6 година)
Вука се не бојим ја

Нацртај себе када си био/била храбар/храбра.

- Храброст је кад неко викне БА, а овај се не уилаши, нећо га погледа само онако.
- Храброст је кад се не виче ЈАО.

До сада смо на нашем путовању срели многе значајне личности различитих занимања... Сигурно сте већ чули за песника чика Јову Змаја, али ево прилике да га боље упознате!

Ја сам песник Јован Јовановић Змај и највише волим да пишем песме за децу! У њима описујем њихове игре и несташлуке, а често и њихова осећања. Једна љутита девојчица ми је дала идеју да напишем песму „Срда”.

Новак Радонић
Млади Јован Јовановић Змај, 1854.

Срда

Ја се често намршћим
И сћанем за враћа,
Пак се срдим и срдим
По два, по три саћа.

Пићају ме и оћац,
И шетка и мама:
„Шта је шеби, Евице?”
Ја не знам ни сама.

А кад чело разведрим
(шо ме сћане шруга)
Онда пићам сама себе:
„Што си била луда?”

И сликару Урошу Предићу, пријатељу чика Јове Змаја, било је занимљиво да прикаже ово осећање. Погледај како израз лица може да говори о човековом осећању.

Осећајност је кад се неко сетио нечега, па се раговао.

Осећајан је онај ко снажно проживљава своја или туђа осећања као што су радост, туга, љутња, заљубљеност, понос...

Шта мислиш, које осећање је приказао Урош Предић а које Валентина на свом цртежу?

Урош Предић
Надурена девојчица,
1879.

Валентина
(6 година)

Покушај и ти бојом
и линијом да
дочараш неко
своје осећање.

Деца се онда некако мало другачије осећају, може и лепо и ружно.

Ово је наша последња станица у уметничком времеплову.
Стигли смо у 20. век, време када су рођене ваше баке и деке,
али и маме и тате!

На слици је приказан важан догађај – једна од првих првих
фудбалских утакмица у нашој земљи.

Три године након тога, југословенска репрезентација је учество-
вала на Светском првенству у фудбалу у далеком Монтевидеу.

Маштам да једног дана идем на
светско првенство у фудбалу!

Морамо вредно да тренирамо
и подржавамо једни друге како
бисмо били прави тим!

У спорту није важно баш
увек победити. Важно је
такмичити се и уживати
у игри са другарима!
Постаћеш прави спортиста
кад научиш спортски да
поднесеш пораз!

Иван Табаковић, *Утакмица*, 1927.

Такмичење је кад иливају брзо, па један води, а други га пресстићу.

Тимски дух има онај ко је спреман да са својим пријатељима сложено дође до неког заједничког циља.

Милица (6 година)

Нацртај неко такмичење у ком си учествовао/учествовала!

Кад неко шрчи то је шакмичар, а кад неко победи то је шакмичарски дух.

КВИЗ

Сваку од личности коју си упознао на путовању кроз време красила је бар једна добра особина! Покушај да повежеш личности и особине које им припадају!

такмичарски дух

храброст

доброчинство

упорност

жеља за знањем

понос

таленат

јунаштво

осећајност

племенитост

Решење квиза

јунаштво

племенитост

понос

таленат

доброчинство

жеља за знањем

храброст

осећајност

такмичарски дух

упорност

Галерија Матице српске
додељује

Диплому

којом се потврђује да је

путовао/путовала са нама временском машином
и кроз уметничка дела упознао/упознала
хероје и хероине наше прошлости.

Ако желиш,
можеш исећи диплому,
урамити је и окачити на зид
у својој соби.

Издавач

Галерија Матице српске
Трг галерија 1
Нови Сад

Главни и одговорни уредник

Др Тијана Палковљевић Бугарски

Искази деце из књиге
Оловка пише срцем
и из ПУ „Радосно детињство“,
вртића „Колибри“, „Звончица“,
„Петар Пан“ и „Палчица“.

Аутори

Јелена Огњановић
Мирослава Жарков
Драган Јајић

Концепти програма

Драган Јајић
Снежана Мишић

Лектор и коректор

Јелица Недић

Илустрације и дизајн

Лазо Сатмари
D PUNKT
Нови Сад

Штампа

OFFSET PRINT
Нови Сад, 2016.

Тираж

5.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
087.5

ОГЊАНОВИЋ, Јелена

Уметнички временлов : личности и догађаји на уметничким делима Галерије Матице српске
/ [Јелена Огњановић, Мирослава Жарков, Драган Јајић ; илустрације Лазо Сатмари]. - Нови Сад :
Галерија Матице српске, 2016 (Нови Сад : Offset print). - 26 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 5.000.

ISBN 978-86-83603-98-5

1. Жарков, Мирослава 2. Јајић, Драган

COBISS.SR-ID 309068551

Моји покровитељи

Министарство културе
и информисања
Републике Србије

Град Нови Сад

Управа за културу
Града Новог Сада

Моја галерија

Галерија Матице српске

Мој вртић

ПУ „Радосно детињство“

ISBN 978-86-83603-98-5

9 788683 603985